

ἜΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρώτος

Συνδρομή ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20—Ἀι συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσια — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

21 Μαρτίου 1876

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Κατὰ τὸν Ἄλφονσον Κάρρ, ὑπὸ ***

Συνέχεια: (δὲ σελ. 161.)

Ἐρ.—Μὲ εἶπες ὅτι ἡ χάσις καὶ ἡ γέμωσις τῆς σελήνης δὲν ἐνδιαφέρει τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ δὲν μὲ εἶπες καὶ ἂν δὲν ἔχη ἐπιβροχὴν καὶ ἐπὶ τῶν φυτῶν. Διατί οὔτε φυτεῖον οὔτε ἐμβολιάζουσι ἔς τὴν χάσις; Διατί εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος φυτεῖα δένδρων δὲν γίνεται εἰμὴ ἔς τὴν γέμωσι, ἤτοι ἀπὸ τοῦ πρώτου τετάρτου μέχρι τῆς πανσελήνου;

Ἄπ.—Ἡ ἐπιστήμη γελᾷ διὰ τὰς τοιαύτας μωρὰς προλήψεις, ἀλλ' οἱ τυφλῶς πιστεύοντες εἰς αὐτὰς κλαίουσι διὰ τὸν πολῦτιμον καιρὸν, τὸν ὁποῖον πολλάκις ἔχασαν, ὁμοιάζουσι δὲ ἐκεῖνους οἵτινες πιάνουσι νομίσματα εἰς τὴν γέμωσιν τῆς σελήνης, νομίζοντες ὅτι θὰ πολλαπλασιασθῶσι.

Ἐρ.—Υπάρχουσι μάγοι;

Ἄπ.—Ὅχι. Ὑπάρχουσι ὅμως πανουργοί, οἱ ὁποῖοι ὠφελοῦνται ἀπὸ τὴν ἀμάθειαν τῶν ἄλλων.

Ἐρ.—Ἰατροῦνται ἄρρωστοὶ μὲ διαβάσματα γυναικῶν;

Ἄπ.—Πολλάκις δὲν ἰατροῦνται οὔτε μὲ ἱατρικὰ, οὔτε μὲ τὰς φροντίδας ὅσας ὑπαγορεύουσι ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ πείρα. Τὰ διαβάσματα δὲν χρησιμεύουσι διόλου.

Ἐρ.—Υπάρχουσι βρυκόλακες;

Ἄπ.—Υπάρχουσι πανουργοί, παίζοντες τοιαύτην κωμῶδιαν, καὶ μωροὶ, πιστεύοντες εἰς αὐτήν.

Ἐρ.—Πρέπει νὰ σημαίνωμεν τοὺς κώδωνας τῶν ἐκκλησιῶν ἐν καιρῷ θυέλλης;

Ἄπ.—Ἐξ ἐναντίας ὅλοι οἱ σοφοὶ λέγουσι ὅτι ἡ κίνησις τῶν κωδῶνων ἐλκύει τοὺς κερανοῦς. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι οἱ κερανοὶ προσβάλλουσι πρὸ πάντων τὰ ὑψηλὰ μέρη, ὡς τὰ κωδωνοστάσια, καὶ βλάπτουσι τοῦλάχιστον τοὺς κωδωνοκρούστας. Πρέπει ἐπίσης νὰ μὴ τρέχωμεν καὶ νὰ μὴ καταφεύγωμεν ὑπὸ τὰ δένδρα ἐν ὄρα θυέλλης.

Ἐρ.—Οἱ πετεινοὶ γεννοῦν αὐγὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐβγαίνουσι ὄφειδια;

Ἄπ.—Οἱ πετεινοὶ δὲν γεννοῦν ποτέ ἀπὸ ἑκαστοῦ δὲ ζῶον, καθὼς καὶ ἀπὸ ἑκαστοῦ φυτῶν, γεννᾶται ὁμοίον εἶδος ἢ ὄρνις, παραδείγματος

χάριν, γεννᾷ ὄρνιθα, ὁ σκύλος σκύλον καὶ ἡ τριανταφυλλέα τριαντάφυλλον.

Ἐρ.—Τὰ κέντρα ὄλων τῶν ὄφειδιῶν εἶναι φαρμακερὰ;

Ἄπ.—Τὰ ὄφειδια δὲν ἔχουσι κέντρα ἢ ἐχιθίνα μόνον ἐκ τῶν ἑρπετῶν τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ πολὺ μάλιστα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ δὲν ἔχει κέντρον. Ὅταν δαγκᾷ ἐξέρχεται ἀπὸ δύο βαθουλὰ ὀδόντια φαρμακίᾳ διὰ τοῦτο ὅταν τις δαγκασθῇ πρέπει πρῶτον νὰ πιέσῃ τὸ δαγκασθὲν μέρος, δεύτερον νὰ βάλῃ ἐπάνω σταγόνας τινὰς *aleali volatil*, καὶ τρίτον νὰ συμβουλευθῇ ἱατρόν. Τὰ ἐλαφοκέρατα καὶ τὰ παρόμοια ἀντιφάρμακα χρησιμεύουσι ὡς καὶ τὰ διαβάσματα τῶν γυναικῶν.

Ἐρ.—Οἱ σαῦροι καὶ οἱ φρῦνοι εἶναι φαρμακεροί;

Ἄπ.—Οἱ φρῦνοι μόνον ἐκπτύουσι ἐνίοτε εἶδος σιάλου, ὅστις ἐγγίζων τὸ δέρμα προξενεῖ ἐρυθρήματα ἢ σπυρία τὰ ὁποῖα ἰατροῦνται μόνον τῶν.

Ἐρ.—Ποῖαν ἐπιβροχὴν ἔχουσι τὰ ποικιλόχροα γαϊτάνια τὰ ὁποῖα βάλλουσι εἰς τὸν λαιμὸν τῶν παιδῶν διὰ νὰ εὐκολύνουσι τὴν ὀδοντοφυίαν;

Ἄπ.—Ὅμοιαν ἐπιβροχὴν μ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα βάλλουσι εἰς τὰς χεῖράς των οἱ μωροὶ τὸν Μάρτιον διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, καὶ μὲ τὰ βουλοκέρια, τὰ ὁποῖα πολλοὶ κρεμοῦσι εἰς τὸν λαιμὸν των διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν καταβροχὴν ἢ δηλαδὴ καμμίαν.

Ἐρ.—Τί εἶναι τὰ φυλακτὰ; ἔχουσι τὴν δύναμιν ν' ἀπομακρύνουσι τοὺς κινδύνους ἢ νὰ φέρουσι εὐτυχίαν;

Ἄπ.—Ἡ μόνη των δύναμις εἶναι νὰ κάμνουσι νὰ κερδαίνουσι χρήματα οἱ πωληταὶ αὐτῶν.

Ἐρ.—Υπάρχουσι μάντιες, ἤτοι ἄνθρωποι προλέγοντες τὴν τύχην; Τὰ χαρτῖα δύνανται νὰ μαντεύσουσι τὸ μέλλον;

Ἄπ.—Οἱ λέγοντες ὅτι μαντεύουσι τὰ μέλλοντα εἶναι πανουργοὶ τὰ δὲ χαρτῖα χρησιμεύουσι μόνον νὰ γυμνῶνται τῶν ἀνοήτων.

Ἐρ.—Ἡμπορεῖ τις στρατεύσιμος διὰ τεχνασμάτων ν' ἀποφύγῃ τὸν κλῆρον;

Ἄπ.—Ὅχι. Τοιαύτας ὑποσχέσεις κάμνουσι οἱ ἀπατεῶνες, οἱ ἀποβλέποντες εἰς τὰ χρήματα τῶν εὐπίστων.

Ἐρ.—Εἶναι ἀληθῶς μεγάλη δυστυχία νὰ πέσῃ εἰς τινὰ ὁ κλῆρος τοῦ στρατιώτου;

'Απ.-'Οχι· μέγας ἀριθμὸς ἐνδόξων στρατιωτικῶν ἐξῆλθον ἀπὸ τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐνῶ ἕνεκα ἐλλείψεως χρημάτων δὲν ἠμπορεῖς νὰ προχωρήσῃς εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα, εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, μὲ γενναιότητα, μὲ τάξιν, μὲ πειθαρχίαν, φθάνεις εἰς τοὺς ἀνωτάτους βαθμοὺς. Πλὴν τούτου οἱ μένοντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὅσον καιρὸν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, ἀποκτοῦν πολυτίμους ιδιότητας, γίνονται καθαρώτεροι, εὐτακτώτεροι καὶ πλέον ἀποφασιστικοὶ ἐκείνων οἱ ὅποιοι μένουσιν εἰς τὰς πόλεις ἢ τὰ χωρία. Ταξειδεύοντες μανθάνουν πολλὰ πράγματα ὠφέλιμα καὶ εὐάρεστα, ὁμιλοῦν καλλίτερα, ἀποκτοῦν περισσοτέραν ὑπόληψιν, ἐπιζητοῦνται περισσότερο διὰ τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν.

'Ερ.-Εἶναι ἀληθινὸν ὅταν τὸ πρῶτ' ἀπαντήσῃς πρῶτον παμπᾶν καθ' ὁδὸν ἢ ὅταν συνταξιδεύῃς μὲ τοιοῦτον ἢ ἡμέρα σου τελειώνει κακᾶ, ἢ ὅτι θὰ κινδυνεύσῃς;

'Απ.-Οἱ παμπάδες θεωροῦνται ἔχοντες χαρακτηριστῆρα ἱερόν· πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ γίνων ἐπιβλαβεῖς;

'Ερ.-Τί κακὸν εἶναι νὰ βλασφημῇ τις;

'Απ.-Κακὸν δὲν εἶναι διὰ τοὺς ἄλλους· εἶναι ὅμως διὰ τὸν βλασφημοῦντα. Ποίαν εὐχαρίστησιν ἠμπορεῖς νὰ αἰσθανθῇς προφέρων λέξεις χωρὶς καμμίαν σημασίαν, παρὰ μόνον ὅτι προφέρων αὐτὰς θεωρεῖσαι ἀπὸ τοὺς ἀκούοντας ἄνθρωπος βάνουσος καὶ ἀνάγωγος;

'Ερ.-Διατί ἀπαιτοῦμεν νὰ μεταχειρίζωνται τὰ παιδιὰ τὴν δεξιὰν χεῖρα;

'Απ.-Εἶναι συνήθεια μωρᾶ· διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνεται καὶ ἀσθενεστέρα καὶ ἀνεπιτηδειοτέρα. Πλάττομεν ἑκουσίως εἰς τὸν ἑαυτὸν μας μίαν ἀσθένειαν. Ἡ δὲ ἔξις μᾶς ἐμποδίζει νὰ ἰδῶμεν ὅτι ἡ μωρία αὐτὴ εἶναι ὁμοία μ' ἐκείνην ἣτις θὰ μᾶς ἐβίαζε νὰ περιπατήσωμεν μὲ μόνον ἓνα πόδι ἢ νὰ δέσωμεν τὸν ἓνα ὀφθαλμὸν ἢ νὰ κλείσωμεν τὸ ἓν αὐτίον.

'Ερ.-Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ χέλια γεννῶνται ἀπὸ τὸν ἀφρὸν τοῦ νεροῦ καὶ τὰ ἔντομα ἀπὸ τὴν σῆψιν τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν;

'Απ.-Ἡ σῆψις δὲν γεννᾷ τίποτε, καὶ τὸ τίποτε δὲν γεννᾷται ἀπὸ τὸ τίποτε· τὰ ζῶα καθὼς καὶ τὰ φυτὰ προέρχονται ἀπὸ ζῶα ἢ ἀπὸ φυτὰ τῆς αὐτῆς φύσεως.

'Ερ.-Τί εἶναι αἱ ὀρέξεις τῶν ἐγγύων γυναικῶν καὶ τὰ σημάδια τῶν ἐμβρύων τὰ ὅποια γίνονται ἕνεκα αὐτῶν τῶν ὀρέξεων;

'Απ.-Ἐὰν τὰ σημάδια προήρχοντο ἀπὸ τὰς ὀρέξεις, θὰ ἦσαν ποικιλότερα. Τὰ σημάδια αὐτὰ εἶναι πάντοτε κόκκινα ἢ μαῦρα, καὶ ὅμως ὑπάρχουν γυναικῆς ἐπιθυμοῦσαι καρποὺς πρασίνοους ἢ φορέματα κίτρινα, ὥστε τὸ λεγόμενον δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὅπως δὲν εἶναι ἀληθὲς καὶ ἡ ἐπιρροὴ τῶν ὀφθαλμῶν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ἀνθρώπου.

'Ερ.-Δὲν ἠμπορεῖ λοιπὸν νὰ βασκάνῃ τις ἄλλον ἄνθρωπον ἢ τὰ κοπάδια ἄλλου;

'Απ.-Δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ κακοποιῶνται μεταξὺ τῶν ἄλλὰ διὰ τοῦτο ἡ Θεία Πρόνοια δὲν δίδει εἰς αὐτοὺς καμμίαν ὑπερφυσικὴν δύναμιν.

*Ἐπιτελὲς συνέχισμα.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνήχισμα· ἰδίαι σελ. 162.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΩΔΕΚΑΘΗ

'Ἡ καρδία.

Μίαν φορὰν καὶ ἓνα καιρὸν ἦτο πλοῦσίος τις τραπεζίτης· τόσον δὲ πλοῦσιος, ὥστε δὲν ἤξευρε πόσα ἑκατομμύρια εἶχε καὶ δὲν ἐγνώριζε τί νὰ κάμῃ τὰ χρήματά του. Τοῦ ἤλθεν ἡ ἰδέα νὰ κτίσῃ ἓν μεγαλοπρεπὲς παλάτιον, τοιοῦτον ὅποσον νὰ μὴν εἶχεν ἀκόμη κτισθῆ. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἄνθρωπος ὄχι μόνον πλοῦσιος ἀλλὰ καὶ νοήμων, καὶ εἶχεν αἰσθησιν τοῦ καλοῦ, δὲν ἤθελε νὰ σωρεύσῃ εἰς τὸ μέγαρόν του τὰς συνήθεις πολυτελείας τῶν ξιπασμένων πλουσίων, τουτέστι μάρμαρα καὶ χρυσώματα καὶ ζωγραφίας καὶ μεταξωτὰ παραπετάσματα καὶ ἀγάλματα καὶ εἰκόνας, ἀλλ' ἤθελε νὰ κάμῃ κάτι τι ἔκτακτον, ἄξιον τοῦ πλούτου καὶ τῆς καλαισθησίας του. Προσεκάλεσεν ἐπομένως ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου τοὺς περιφημότερους σοφοὺς, τοὺς ἐπιτηδειοτέρους μηχανικοὺς, τοὺς ἐντελεστέρους εἰς πάντα κλάδον τεχνίτας, καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι εἶχον τὴν ἀδειαν νὰ ἐξοδεύσουν ὅσα χρήματα ἤθελον, ἤρκει μόνον νὰ στολίσωσι τὴν οἰκοδομὴν του μὲ ὅλα τὰ θαύματα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης.

Φαντάσου λοιπὸν : ἐπιστήμη, τέχνη καὶ χρήματα ἀλύπητα! ἐννοεῖς τί θαῦμα ἐδημιουργήθη τοιοῦτοτρόπως. Ὡρας μακρὰν τὸ ἦκουαν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἔτρεχαν νὰ τὸ θαυμάσουν· δὲν ἐπιχειρῶ δὲ νὰ σοῦ τὸ περιγράψω, διότι θὰ ἠναγκάζομην νὰ ἐκταθῶ παρὰ πολὺ. Ἄρκει μόνον νὰ σοῦ εἶπω, ὅτι ποτὲ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας ἢ Καλίφης τοῦ Βαγδατίου ἢ μέγας Μογγόλος δὲν ἀπέκτησε παλάτιον ὅμοιον μὲ τοῦ τραπεζίτου μας· τούτο δὲ ἦτο πολὺ φυσικόν, διότι ὁ τραπεζίτης μας ἦτο τρεῖς φορὰς πλουσιώτερος των.

"Ὅταν ὅλα ἐτελείωσαν καὶ ἤτοιμάσθη τὸ μέγαρον, παρετηρήθη μία μικρὰ ἐλλείψις. Δὲν ὑπῆρχεν ὕδωρ. Ἐμπειρός τις ἄνθρωπος, προσκληθεὶς ἐπιτήνης, ἀφοῦ ἔκαμε πολλὰς ἐρεῦνας δὲν κατῴρθωσε νὰ ἀνεύρῃ τί ἄλλο, παρὰ ἓνα μόνον μικρὸν ὑπόγειον ὄχετόν, τὸν ὅποιον εἶχεν ἀνοίξει ἡ φύσις μεταξὺ δύο στρωμάτων ἀργίλλου, καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατεστάλαζον καὶ ἐσυνάζοντο τὰ βρόχινα ὕδατα τῶν περιχώρων.